

ПРЕДЛОГ

На основу члана 53. Закона о високом образовању („Службени гласник РС“, број 76/05, 100/07 - аутентично тумачење, 97/08, 44/10, 93/12, 99/14 и 68/15), члана 28. Закона о заштити од пожара („Службени гласник РС“, број 111/2009 и 20/2015) и члана 169. став 1. алинеја 15. Статута Природно-математичког факултета у Нишу, Наставно-научно веће Факултета, на седници одржаној дана 21.12.2016. године, утврђује Предлог

П Р А В И Л Н И К А

о

заштити од пожара

I ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

У циљу заштите живота и здравља запослених, имовине Природно-математичког факултета у Нишу (у даљем тексту: Факултет) и животне средине од пожара и експлозија, овим Правилником уређују се:

- мере заштите од пожара;
- средства противпожарне заштите;
- права и дужности субјеката противпожарне заштите;
- обука запослених из области противпожарне заштите;
- организовање иослова заштите од пожара;
- поступак и дужности запослених у случају избијања пожара;
- одговорност запослених због непридржавања прописаних и наложених мера;
- друга питања од значаја за заштиту од пожара у складу са позитивним прописима којима се уређује област заштите од пожара.

Члан 2.

Заштита од пожара обухвата мере, поступке и радње које се утврђују и предузимају ради спречавања настанка, локализације и гашења пожара и спасавања живота и здравља људи, уништења или угрожавања материјалних добара и животне средине.

Члан 3.

Заштита од пожара се организује и непрекидно спроводи у свим објектима, просторијама и пословном кругу, а првенствено тамо где постоји опасност од избијања пожара.

Члан 4.

Мере за заштиту од пожара спроводе се у складу са Законом, прописима донетим на основу Закона, одлукама Савета Факултета, актима надлежних државних органа, органа локалне самоуправе и овим Правилником.

Члан 5.

За организацију и успешно функционисање заштите од пожара, у границама права и дужности утврђених Законом и општим актима Факултета, надлежни су следећи субјекти: Савет Факултета, декан Факултета, секретар Факултета и други непосредни руководиоци (продекани, управници Департмана, шефови Катедри и шефови служби и организационих јединица) и сви запослени на Факултету.

За непосредну организацију и функционисање заштите од пожара надлежан је и одговоран шеф Службе за техничке послове и обезбеђење зграде (у даљем тексту: шеф Службе).

II МЕРЕ ЗАШТИТЕ ОД ПОЖАРА

Члан 6.

Мере за заштиту од пожара утврђују се и предузимају у циљу отклањања узрока пожара и спречавања његовог ширења, као и спасавања живота и здравља људи, имовине и животне средине који могу бити угрожени пожаром.

Мере за заштиту од пожара утврђене овим Правилником и другим актима донетим у циљу њихове примене дужни су да спроводе сви запослени који су у радном односу на Факултету као и друга лица која се по било ком основу налазе или се задржавају у учионицама, салама, кабинетима и другим радним и пословним просторијама или у њиховој близини као и у пословном кругу Факултета.

Члан 7.

У свим просторијама (учионицама, лабораторијама, магацинима, канцеларијама, салама, радионицама и др.) као и у помоћним објектима спроводе се мере заштите од пожара:

1. запаљиве течности се морају ускладиштавати само у објектима и просторијама изграђеним или адаптираним за те сврхе, а сходно позитивним прописима;
2. у просторијама у којима се при раду стварају запаљива и експлозивна испарења (лабораторије, радионице и сл.) запаљиве течности смеју се држати само у количинама потребним за рад једне смене и у прописаним металним ормарићима, смештеним на месту које је удаљено од извора паљења;

3. праће и одмашћивање металних делова запаљивим течностима дозвољено је само у просторијама са добрим проветравањем, с тим што се после прања употребљена течност просипа на место предвиђено за то;
4. утакање, истакање и претакање запаљивих течности може се вршити само на одређеним местима и у присуству запослених који су оспособљени за то;
5. бензин и друге запаљиве течности не смеју се сипати у канализациону мрежу;
6. масне крпе, пуцвал и други запаљиви остаци за време рада се чувају на одређеном месту у металним посудама са поклопцем. Ове посуде се морају празнити свакога дана, по завршетку радне смене, на местима одређеним за то;
7. заваривање и сечење метала у којима су биле запаљиве течности може се вршити само након прања и истискивања паре на одређеном месту, под условом да су предузете мере да не дође до пожара;
8. цевни систем за довод течног горива у радне просторије мора бити изведен и одржаван тако да се онемогући истицање и цурење горива;
9. боце са компримираним гасовима (запаљивим и незапаљивим) морају се ускладиштити у посебним објектима, под условом да су обезбеђене од механичког оптерећења, да буду удаљене од извора паљења и да истима рукује лице које је обучено за то;
10. забрањује се запосленима да масним рукама рукују кисеоничким боцама, цевним системима и другим предметима који су лако запаљиви;
11. у просторијама где се употребљавају запаљиве течности и запаљиви гасови или где се врши њихово ускладиштење као и на местима где се стварају запаљиве и експлозивне смесе и прашина (радионице, складишта боја и лакова, разних хемикалија, ацетилена, карбида, боца са компримираним пливовима) забрањен је сваки рад са отвореном ватром и уређајима за грејање са усијаним површинама или који варниче, уношење шибица, упаљача, пушење и сл;
12. рад отвореном ватром и уређајима са усијаним површинама, апаратима за заваривање и лемљење у просторијама и објектима Факултета може се обављати само по одобрењу деана Факултета, пошто су претходно предузете мере за заштиту од пожара и обезбеђена средства за заштиту од пожара;
13. на местима и у просторијама угроженим од пожара и експлозије морају се поставити видни натписи о забрани уношења отворене ватре, светла, као и знак забране пушења;
14. електричне инсталације и уређаји у просторијама у којима се ради са запаљивим и експлозивним материјама или где се стварају запаљиве и експлозивне смеше морају бити изведени према важећим прописима и техничким нормативима и стандардима. Отклањање кварова на електричним инсталацијама и уређајима могу изводити само лица са одговарајућим квалификацијама за те послове и радне задатке;
15. просторије у којима се ради са лако запаљивим и запаљивим материјама морају се свакодневно чистити. Запаљиви отпаци после завршетка рада морају се изнети на за то одређено место;

16. нагомилавање запаљивих материјала није дозвољено у учионицама и другим просторијама. Количина материјала не сме да прелази потребе рада за више од два радна дана;
17. око свих објеката мора се обезбедити слободан простор од најмање ширине једног возила ради лакше интервенције ватрогасних јединица и лакше евакуације;
18. сви излази и пролази морају увек и у свако доба бити слободни за несметани пролаз. И привремена закрченост ових пролаза није дозвољена;
19. приликом адаптације и реконструкције објеката морају се предузети мере за заштиту од пожара;
20. уређаји за грејање на чврсто и течено гориво могу се користити само ако су технички исправни и прикључени на прописане изводе;
21. све справе и уређаји намењене за гашење пожара морају се поставити на за то одређена места, одржавати у исправном стању, прегледати у складу са важећим прописима и не смеју се закључавати;
22. посебна грејна тела (калоте, водена купатила, уљана купатила, решои, све врсте грејалица, термо пећи) нису дозвољена за употребу, изузев клима уређаја, осим ако се наведена грејна тела користе у сврху одржавања експерименталних лабораторијских вежби и других наставно-научних активности. Коришћење отвореног пламена дозвољено је само у лабораторијске сврхе;
23. у свим лабораторијама Факултета морају се инсталирати детектори дима као превентивна мера заштите од пожара;
24. лабораторијски уређаји и опрема који се напајају електричном енергијом се не искључују. Исти су под посебним надзором запослених у лабораторијама и лица која их користе.

Члан 8.

Све остале мере заштите од пожара, зависно од објекта и просторија, одредиће шеф Службе у сарадњи са деканом и секретаром Факултета, а на основу важећих прописа.

Члан 9.

У свим објектима Факултета који се користе као пословни простор, магацини, складишта, библиотека и за друге потребе, на најприступачнијем и најпогоднијем месту морају бити постављени апарати за гашење пожара са одговарајућим упутством за употребу.

Поред апарата за гашење пожара, на погодном месту постављају се и хидранти за воду и друга средства у циљу ефикаснијег гашења пожара.

Члан 10.

Факултет обезбеђује из својих средстава техничке уређаје, опрему и средства за гашење пожара.

Врсте и количина техничких уређаја, опреме и средстава за гашење пожара мора да одговара условима и степену опасности од пожара.

Уређаји, опрема и средства за гашење пожара морају се налазити у просторијама и објектима угроженим од пожара и то на видним местима.

Члан 11.

О одржавању, правовременој замени делова, периодичном прегледу, пуњењу и наменској употреби уређаја, опреме и средстава за гашење пожара стара се шеф Службе.

III СРЕДСТВА ПРОТИВПОЖАРНЕ ЗАШТИТЕ

Члан 12.

Факултет обезбеђује средства противпожарне заштите са одговарајућим упутствима:

1. противпожарни апарат или друго средство у складу са Законом;
2. средства за медицинску помоћ и заштиту од опекотина;
3. списак телефона дежурне ватрогасне службе, хитне помоћи, као и дежурне полицијске службе;
4. истакнути натпис: **ВОДОМ (не МЛАЗОМ) СЕ НЕ ГАСЕ:**
  - а) укључене електричне инсталације;
  - б) бензин и нафтни деривати;
  - в) масти и уља;
  - г) запаљени метали;
  - ђ) карбиди;
  - е) радиоактивни изотопи.
5. азбестни подметач мора бити испод сваког пламеника који није на каменој подлози;
6. податке о месту где се, по потреби, може искључити електрична струја у одговарајућој просторији;
7. истакнути натпис о поступку гашења пожара;
8. овај Правилник,
9. ППЗ картон у који лице одговорно за ППЗ у конкретној просторији уписује датум спровођења контроле одредби овог члана и уписује свој потпис.

Члан 13.

У просторији где се ради са новим препаратом, чија могућност паљења као и начин гашења није још довољно проучен, као и са онима које овај Правилник није довољно регулисао, морају се предузети све мере предострожности да не дође до пожара.

Члан 14.

До места евентуално могућег пожара увек мора бити слободан приступ људима, средствима противпожарне заштите, средствима за пружање прве помоћи и телефонском апарату.

Члан 15.

На свим хидрантима мора бити истакнут натпис: «НИЈЕ ЗА ГАШЕЊЕ»:

- а) укључена електрична инсталација;
- б) бензин и нафтни деривати;
- в) масти и уља;
- г) запаљен метал;
- д) карбид;
- ђ) радиоактивни изотоп.

У наведеним случајевима употребити за гашење евентуално угљендиоксид.

Одговорност за извршавање захтева из претходног става сноси лице које одреди декан Факултета.

Члан 16.

Сваких 6 месеци мора се извршити провера средстава за узбуну, односно јављање пожара (алармни уређај). О овоме морају бити 24 часа унапред обавештени сви запослени и студенти Факултета.

Члан 17.

У свим просторијама Факултета, укључујући и холове и ходнике, као и у простору дворишта на удаљености од зграде Факултета прописаној законом пушење је строго забрањено.

Пушење на наведеним местима представља повреду радне обавезе и радне дисциплине и санкционише се у складу са Законом о заштити становништва од изложености дуванском диму, прописима о раду и општим актима Факултета.

Члан 18.

Осигурачи на електричним инсталацијама не смеју бити јачи од прописаних за дату инсталацију.

Забрањује се придржавање аутоматских осигурача руком или на други начин, при укључивању уређаја који су велики потрошачи струје. Све електричне инсталације морају бити прописно нуловане.

Сваки квар електричне инсталације (нпр. грејање жица и утикача, избијање варница итд.) мора од стране онога који уочи ове појаве бити пријављен шефу Службе ради отклањања квара и довођења у исправно стање.

Члан 19.

Забрањује се пуштање у рад нових инструмената и апарата без присуства за то овлашћеног лица. Ако је реч о половном инструменту (апарату) чије укључивање у рад може довести до неке опасности код првог укључивања мора бити присутно квалификовано лице за рад на том уређају (апарату).

Сви већи и сложенији електрични апарати и инструменти морају имати уз себе оригинална фабричка упутства и сви запослени који раде на њима су дужни да их се придржавају.

Члан 20.

Свака разбијена боца лако запаљиве материје мора одмах бити засута песком. Ако је под просторије од камена, цемента или керамике, забрањује се употреба металне лопате за песак и скупљање крхотине.

Пошто је разбијена боца запаљивог материјала засута песком, треба остатке што пажљивије (без великог трења) покупити на дрвену лопату и уклонити на безбедно место.

IV ПРАВА И ДУЖНОСТИ СУБЈЕКТА ПРОТИВПОЖАРНЕ ЗАШТИТЕ

САВЕТ ФАКУЛТЕТА

Члан 21.

Савет Факултета у области организовања, спровођења и унапређења заштите од пожара, поред послова и задатака који су му стављени у надлежност законом, подзаконским актима и Статутом Факултета, врши следеће послове:

1. доноси Правилник о заштити од пожара;
2. стара се о обезбеђењу средстава, утврђује Финансијским планом потребна средства за заштиту од пожара и, на бази расположивих средстава, одобрава њихово коришћење;

3. остварује увид у стање организације заштите од пожара и степена безбедности и предузима потребне мере у циљу унапређења заштите од пожара.

ДЕКАН ФАКУЛТЕТА

Члан 22.

Декан Факултета у области заштите од пожара има следећа права и обавезе:

1. непосредно је одговоран за организовање заштите од пожара на Факултету, спровођење мера заштите од пожара, а нарочито за примену прописаних и наложених мера заштите од пожара на Факултету;
2. у случају када се уоче или констатују одређена одступања или недостаци дужан је да одмах предузме мере у циљу отклањања уочених неправилности;
3. предлаже Савету Факултета разматрање појединих питања из области заштите од пожара и предузима одговарајуће мере за њихово решавање;
4. предлаже Савету Факултета мере за унапређење заштите од пожара;
5. доноси План заштите од пожара;
6. доноси План евакуације и упутства за поступање у случају пожара, који морају бити истакнути на видљивом месту;
7. руководи акцијом гашења пожара, спасавања угрожених људи и средстава до момента када акцију преузму ватрогасне јединице и друге надлежне службе;
8. у случају избијања већег пожара наређује обуставу рада и о томе обавештава ватрогасне јединице;
9. организује обуку запослених из области заштите од пожара и одговоран је за њихову оспособљеност у руковању опремом и средствима за гашење пожара, познавање опасности и начин употребе уређаја, опреме и средстава за гашење пожара;
10. извршава одлуке и закључке Савета Факултета из области противпожарне заштите;
11. удаљује са посла, односно радних задатака запослене који и поред опомене не поштују прописане мере заштите од пожара, а ако има елемената повреда радних обавеза предузима прописане мере и покреће одговарајући поступак за утврђивање одговорности;
12. стара се о благовременом доношењу општих аката из области заштите од пожара;
13. спроводи прописане и наложене мере из области заштите од пожара;
14. стара се о благовременом и прописном отклањању утврђених недостатака;
15. стара се о благовременој и прописној набавци средстава и опреме за гашење пожара, о њеном наменском коришћењу, редовним периодичним прегледима и одржавању;
16. стара се о благовременом и потпуном информисању запослених о мерама које се предузимају на спровођењу и унапређењу заштите од пожара;
17. обуставља рад у појединим објектима, односно на пословима и задацима ако прети непосредна опасност од пожара или експлозије, о чему одмах обавештава Савет Факултета;
18. покреће поступак због повреде радне дужности против запослених који не

спроводе прописане мере заштите или се не придржавају прописаних мера заштите од пожара;

19. обавља и друге послове из области заштите од пожара.

СЕКРЕТАР ФАКУЛТЕТА

Члан 23.

Секретар Факултета има следећа права и дужности у погледу заштите од пожара:

1. прати прописе из области заштите од пожара и упознаје декана и Савет Факултета са истим;
2. учествује у припреми општих аката из области заштите од пожара;
3. организује и контролише спровођење мера за заштити од пожара које су утврђене прописима и овим Правилником;
4. у делокругу свога рада организује и контролише рад запослених на иачин који обезбеђује потребну безбедност живота и здравља људи, имовине и животне средине;
5. стара се и предузима све потребне мере у циљу доследне примене утврђених и наложених мера заштите од пожара организационих јединица којима руководи;
6. при организовању процеса рада контролише и обезбеђује примену и доследно придржавање прописаних и наложених мера заштите од пожара, у случају уочених недостатака, благовремено предузима одговарајуће мере за њихово отклањање;
7. организује упознавање запослених којима руководи са опасностима од пожара, мерама заштите и поступцима у случају пожара;
8. отклања опасност од појаве и ширења пожара било да их је непосредно уочио или је обавештен од стране запослених или трећих лица;
9. обавештава декана Факултета о потреби хитног предузимања мера заштите од пожара;
10. организује радне састанке ради разматрања питања о мерама које треба предузети ради ефикасније заштите од пожара, а нарочито ради анализирања пропуста и недостатака у спровођењу мера заштите од пожара, ради давања предлога мера које треба предузети у погледу заштите од пожара, као и ради спровођења мера за отклањање недостатака по налозима инспекцијских органа и наменске употребе заштитних средстава и средстава и опреме за гашење пожара;
11. у одсутности декана Факултета, удаљује са посла, односно радних задатака запослене у ваннастави који и поред опомене не поштују прописане мере заштите од пожара, а ако има елементарна повреда радних обавеза подноси декану захтев за предузимање одговарајућих мера и покретање одговарајућих поступака;
12. контролише стање материјала који је склон самозапаљивању;

13. обавља и друге послове који доприносе унапређењу заштите од пожара.

V УПОЗНАВАЊЕ ЗАПОСЛЕНИХ СА ОПАСНОСТИМА ОД ПОЖАРА - ОБУКА ЗАПОСЛЕНИХ

Члан 24.

Сваки запослени приликом заснивања радног односа и распоређивања на послове и радне задатке мора бити упознат са опасностима од пожара, односно са опасностима од пожара које могу угрозити живот и здравље запослених, имовину и животну средину, а нарочито:

1. начином обављања посла, било коришћењем опасних уређаја или оруђа, било одређених материјала, као и опасностима које постоје односно које могу да настану;
2. на раду се обавезно морају придржавати општих и посебних прописаних мера и упутстава за заштиту од пожара и бити упућени у разлоге због којих се ове мере и упутства предвиђају и спроводе;
3. практичном употребом приручних апарата, уређаја и средстава за гашење пожара, који је дужан да користи у случају избијања пожара, као и начином њиховог правилног коришћења;
4. употребом личних и колективних заштитних средстава, ради заштите живота, здравља, имовине и животне средине;
5. организацијом заштите од пожара и њеним функционисањем на Факултету;
6. правима, обавезама и одговорностима у области заштите од пожара;
7. пружањем прве помоћи;
8. осталим питањима која могу бити од значаја за заштиту од пожара.

Члан 25.

Упознавање запослених са условима рада, опасностима од пожара, мерама и средствима заштите од пожара обавља се преко семинара, течајева, курсева, помоћу брошура, плаката, натписа и на други начин.

Члан 26.

Упознавање запослених и употпуњавање њихових знања из области заштите од пожара врши се теоретски и практично.

Посебном одлуком Савета Факултета утврђује се програм и поступак стручног образовања запослених на Факултету из области заштите од пожара.

VI ПОСТУПАК И ДУЖНОСТИ ЗАПОСЛЕНИХ У СЛУЧАЈУ ИЗБИЈАЊА ПОЖАРА

Члан 27.

У случају избијања пожара у просторијама Факултета, дужност запослених и студената који се затекну на лицу места су следећи:

- енергично спречити панику, посебно у просторијама где се затекне више лица (амфитеатар, учионице, сале за седнице, читаоница, библиотека и др.);
- дати противпожарну узбуну, позвати вагрогасце и обезбедити им брз и несметан приступ месту избијања пожара;
- приступити гашењу пожара одговарајућим средствима;
- паралелно са поступцима из претходна два става евакуисати повређена и лица чији боравак није неопходан у просторији;
- што пре евакуисати лако запаљиве и експлозивне материје, изузев ако та евакуација не угрожава живот оних који је врше;
- хладити околину водом (зидове, још незапаљене и неразбијене боце, места где још нема отпадака од материјала који горе, намештај незахваћен пожаром и др.).

Члан 28.

У случају када је узрок пожара непознат поступити на следећи начин:

- сипати сув песак, евентуално комбиновано са угљендиоксидом;
- у сваком случају хладити околину водом;
- чувати се евентуалне појаве крајње штетних азотових оксида као и евентуалне експлозије или неке контаминације.

Члан 29.

Приликом гашења пожара запослени и студенти дужни су да воде рачуна о томе да се што мање штети имовина Факултета, као и личне ствари појединаца.

Запослени и студенти дужни су да у току гашења пожара воде рачуна да не дође до крађе или других злоупотреба од стране појединаца.

Члан 30.

Када на лице места стигне позвана ватрогасна јединица, екипа хитне помоћи и дежурна служба МУП-а, одговорно лице просторије која гори дужно је да старешину ватрогасне јединице, јединице хитне помоћи и дежурне службе МУП-а одмах упозна са евентуалним могућностима хемијске или радиолошке контаминације на простору где ватра гори, као и у околини тог места. Ову обавезу има и шеф Службе.

Члан 31.

По окончању гашења пожара и одласку стручних јединица и екипа, одговорно лице Факултета може захтевати од запослених и студената да остану на месту угашеног пожара и чувају имовину Факултета, као и личну имовину запослених која се затекла на месту пожара.

Члан 32.

Декан, секретар Факултета, шеф Службе и портир дужни су да обилазе просторије у којима би могло евентуално доћи до избијања пожара и да предузимају одређене мере ради заштите од пожара.

VII ОДГОВОРНОСТ ЗАПОСЛЕНИХ ЗБОГ НЕПРИДРЖАВАЊА ПРОПИСАНИХ И НАЛОЖЕНИХ МЕРА

Члан 33.

Запослени на Факултету, студенти и остала лица која по било ком основу бораве у службеним просторијама Факултета дужна су да се у свом раду придржавају утврђених мера заштите од пожара, да спроводе све мере на начин прописан законом, прописима донетим на основу закона, овим Правилником и другим општим актима и одлукама органа управљања.

Члан 34.

За неизвршавање или неспровођење мера заштите од пожара запослени одговарају за тежу повреду радне обавезе утврђене уговором о раду, односно Правилником о раду, као и за повреду радне дисциплине.

Одговорност из става 1. овог члана не искључује кривичну, прекршајну и материјалну одговорност према позитивним прописима.

Савет Факултета, декан и сви запослени дужни су да према одредбама закона, подзаконских аката и овог Правилника спроводе мере заштите од пожара које нареду органи државне управе и локалне самоуправе надлежни за послове заштите од пожара.

VIII ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 35.

На сва питања из области заштите од пожара која нису регулисана овим Правилником примењиваће се одредбе Закона о заштити од пожара и других прописа који уређују ову област.

Члан 36.

Измене и допуне овог Правилника врше се на начин и по поступку за њихово доношење.

Члан 37.

Овај Правилник ступају на снагу даном доношења а примењиваће се од наредног дана од дана објављивања на интернет страници и огласној табли Факултета.

НАСТАВНО-НАУЧНО ВЕЋЕ
ПРИРОДНО-МАТЕМАТИЧКОГ ФАКУЛТЕТА У НИШУ

Број _____

Дана _____

Председник НН већа
Д Е К А Н

Проф. др Иван Манчев

ПРЕДЛОГ

На основу члана 53. Закона о високом образовању („Службени гласник РС“, број 76/05, 100/07 - аутентично тумачење, 97/08, 44/10, 93/12, 99/14 и 68/15), члана 28. Закона о заштити од пожара („Службени гласник РС“, број 111/2009 и 20/2015) и члана 169. став 1. алинеја 15. Статута Природно-математичког факултета у Нишу, Наставно-научно веће Факултета, на седници одржаној дана 21.12.2016. године, утврђује Предлог

П Р А В И Л Н И К А о безбедности и здрављу на раду

1. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим Правилником, у складу са Законом, уређује се спровођење безбедности и здравља на раду запослених на Природно-математичком факултету у Нишу (у даљем тексту: Факултет) у циљу стварања безбедних услова рада ради заштите живота и здравља и радне способности запослених.

Право на безбедност и здравље на раду имају:

- 1) запослени;
- 2) ученици и студенти који се налазе на настави или практичним (лабораторијским) вежбама;
- 3) лица која се налазе на стручном оспособљавању, преквалификацији или доквалификацији;
- 4) лица на добровољним и јавним радовима организованим у општем интересу, радним акцијама или такмичењима у вези са радом;
- 5) друга лица која учествују у радном процесу, а нису у радном односу на Факултету, као и
- 6) лица која се затекну у радној околини ради обављања одређених послова на Факултету, ако је Факултет о њиховом присуству обавештен.

Члан 2.

Факултет је дужан да обезбеди услове за организовање и спровођење безбедности и здравља на раду у складу са Законом, овим Правилником и техничко-технолошким потребама процеса рада.

Средства за спровођење мера и унапређење безбедности и здравља на раду утврђују се финансијским планом Факултета за сваку календарску годину.

Члан 3.

За спровођење безбедности и здравља на раду одговорни су: декан, руководиоци организационих јединица и запослени који је одговоран за спровођење безбедности и здравља на раду.

Члан 4.

Посебна права, обавезе и мере у вези са безбедношћу и здрављем на раду младих (нарочито у вези са њиховим духовним и телесним развојем), жена које раде на радном месту са повећаним ризиком који би могао да им угрози остваривање материнства, инвалида и професионално оболелих - уређују се Законом, Правилником о раду код послодавца, овим Правилником и уговором о раду.

2. ЗНАЧЕЊЕ ПОЈЕДИНИХ ИЗРАЗА

Члан 5.

Поједини изрази који се користе у овом Правилнику имају следеће значење:

- 1) **запослени** јесте домаће или страно физичко лице које је у радном односу код послодавца, као и лице које по било ком основу обавља рад или се оспособљава за рад на Факултету;
- 2) **послодавац** јесте Факултет који запошљава, односно радно ангажује једно или више лица;
- 3) **представник запослених** јесте лице изабрано да представља запослене у области безбедности и здравља на раду на Факултету;
- 4) **безбедност и здравље на раду** јесте обезбеђивање таквих услова на раду којима се, у највећој могућој мери, смањују повреде на раду, професионална обољења и обољења у вези са радом и који претежно стварају претпоставку за пуно физичко, психичко и социјално благостање запослених;
- 5) **превентивне мере** јесу све мере које се предузимају или чије се предузимање планира на свим нивоима рада код послодавца ради спречавања повређивања или оштећења здравља запослених;
- 6) **радно место** јесте простор намењен за обављање послова па Факултету (у објекту или на отвореном као и на привременим и покретним градилиштима, објектима, уређајима, саобраћајним средствима и сл.) у којем запослени борави или има приступ у току рада и који је под непосредном или посредном контролом Факултета;
- 7) **радна околина** јесте простор у којем се обавља рад и који укључује радна места, радне услове, радне поступке и односе у процесу рада;
- 8) **средство за рад** јесте:
  - објекат који се користи као радни и помоћни простор, укључујући и објекат на отвореном простору, са свим припадајућим инсталацијама (инсталације флуида,

- грејање, електричне инсталације и др.),
- опрема за рад (машина, уређај, постројење, инсталација, алат и сл.) која се користи у процесу рада;
  - конструкција и објекат за колективну безбедност и здравље на раду (заштита на прелазима, пролазима и прилазима, заклони од топлотних и других зрачења, заштита од удара електричне струје, општа вентилација и климатизација и сл.),
  - помоћна конструкција и објекат, као и конструкција и објекат који се привремено користи за рад и кретање запослених (скела, радна платформа, тунелска подграда, конструкција за спречавање одрона земље при копању дубоких ровова и сл.),
  - друго средство које се користи у процесу рада или је на било који начин повезано са процесом рада;
- 9) **средство и опрема за личну заштиту на раду** јесте одећа, обућа, помоћне направе и уређаји који служе за спречавање повреда на раду, професионалних обољења, болести у вези са радом и других штетних последица по здравље запосленог;
  - 10) **опасне материје** јесу експлозивне, запаљиве, оксидирајуће, отровне, гадне, заразне, корозивне, канцерогене и радиоактивне материје утврђене стандардима и другим прописима, а које се производе, користе или складиште у процесу рада, као и материје чија су својства када су везане за неке супстанце, опасна по живот и здравље запослених;
  - 11) **опасност** јесте околност или стање које може угрозити здравље или изазвати повреду запосленог;
  - 12) **опасна појава** јесте догађај којим су угрожени или би могли да буду угрожени живот и здравље запосленог или постоји опасност од повређивања запосленог;
  - 13) **ризик** јесте вероватноћа настанка повреде, обољења или оштећења здравља запосленог услед опасности;
  - 14) **акт о процени ризика** јесте акт који садржи опис процеса рада са проценом ризика од повреда и/или оштећења здравља на радном месту у радној околини и мере за отклањање или смањивање ризика у циљу побољшања безбедности и здравља на раду;
  - 15) **процена ризика** јесте систематско евидентирање и процењивање свих фактора у процесу рада који могу узроковати настанак повреда на раду, обољења или оштећења здравља и утврђивање могућности, односно начина спречавања, отклањања или смањења ризика;
  - 16) **радно место са повећаним ризиком** јесте радно место утврђено актом о процени ризика на коме, и поред потпуно или делимично примењених мера у складу са законом, постоје околности које могу да угрозе безбедност и здравље запосленог;
  - 17) **лице за безбедност и здравље на раду** јесте лице које обавља послове безбедности и здравља на раду, има положен стручни испит о практичној оспособљености и које декан Факултета писменим актом одреди за обављање тих послова;

- 18) **правно лице за обављање послова прегледа и испитивања** опреме за рад и испитивања услова радне околине, односно хемијских, биолошких и физичких штетности (осим јонизујућих зрачења), микроклиме и осветљености јесте правно лице којем је министар надлежан за рад издао лиценцу, у складу са Законом;
- 19) **служба медицине рада** јесте служба којој послодавац повери обављање послова заштите здравља запослених;
- 20) **стручни налаз** јесте извештај о извршеном прегледу и испитивању опреме за рад или испитивању услова радне околине са закључком да ли су примењене или нису примењене прописане мере за безбедност и здравље на раду;
- 21) **одговорно лице за обављање прегледа и испитивања** опреме за рад и испитивања услова радне околине, као и за потписивање стручних налаза, јесте лице са лиценцом за вршење тих послова (у даљем тексту: одговорно лице);
- 22) **лиценца** јесте овлашћење које министар надлежан за рад даје правном или физичком лицу за обављање одређених послова у области безбедности и здравља на раду, у складу са Законом.

3. ПРЕВЕНТИВНЕ МЕРЕ

Члан 6.

Превентивне мере у остваривању безбедности и здравља на раду обезбеђују се применом савремених техничких, ергономских, здравствених, образовних, социјалних, организационих и других мера и средстава за отклањање ризика од повређивања и оштећења здравља запослених, и/или њиховог свођења на најмању могућу меру, у поступку:

- 1) пројектовања, изградње, коришћења и одржавања објеката намењених за радне и помоћне просторије, као и објеката намењених за рад на отвореном простору у циљу безбедног одвијања процеса рада;
- 2) пројектовања, изградње, коришћења и одржавања технолошких процеса рада са свом припадајућом опремом за рад, у циљу безбедног рада запослених и усклађивања хемијских, физичких и биолошких штетности, микроклиме и осветљења на радним местима и у радним и помоћним просторијама са прописаним мерама и нормативима за делатност која се обавља иа тим радним местима и у тим радним просторијама;
- 3) пројектовања, израде, коришћења и одржавања опреме за рад, конструкција и објеката за колективну безбедност и здравље на раду, помоћних конструкција и објеката и других средстава која се користе у процесу рада или која су на било који начин повезана са процесом рада, тако да се у току њихове употребе спречава повређивање или оштећење здравља запослених;
- 4) производње, паковања, превоза, складиштења, употребе и уништавања опасних материја, на начин и по прописима и правилима којима се отклањају могућности повређивања или оштећења здравља запослених;

- 5) пројектовања, производње и коришћења средстава и опреме за личну заштиту на раду, чијом се употребом отклањају ризици или опасности који нису могли да буду отклоњени применом одговарајућих превентивних мера;
- 6) образовања, васпитања и оспособљавања у области безбедности и здравља на раду.

Члан 7.

Превентивне мере обезбеђује Факултет, полазећи од следећих начела:

- 1) избегавање ризика;
- 2) процена ризика који се не могу избећи на радном месту;
- 3) отклањање ризика на њиховом извору применом савремених техничких решења;
- 4) прилагођавање рада и радног места запосленом, нарочито у погледу избора опреме за рад и метода рада, као и избора технолошког поступка да би се избегла монотонија у раду, у циљу смањења њиховог утицаја на здравље запосленог;
- 5) замена опасних технолошких процеса или метода рада безопасним или мање опасним;
- 6) давање предности колективним над појединачним мерама безбедности и здравља на раду;
- 7) одговарајуће оспособљавање запослених за безбедан и здрав рад и издавање упутстава за рад на сигуран начин;
- 8) прилагођавање техничком напретку и
- 9) развијање кохерентне целокупне политике превенције.

3.1. Превентивни и периодични прегледи и испитивања опреме за рад

Члан 8.

Факултет је дужан да средства и опрему за рад, електричне инсталације, грејање као и друге инсталације одржава редовно и правилно у исправном стању, у складу са техничким прописима и одређеним стандардима, на начин који обезбеђује одговарајућу сигурност запослених, с тим да у току коришћења и евентуалног премештања на друго место рада, исте прегледа и проверава њихову исправност.

Периодичне прегледе и проверу исправности у смислу става 1. овог члана, Факултет врши преко овлашћеног правног лица које се бави безбедношћу и здрављем на раду као својом делатношћу и има одговарајућу лиценцу.

Члан 9.

Факултет је дужан да врши прегледе и испитивања у смислу члана 8. овог Правилника, у роковима који су утврђени упутством произвођача и у складу са техничким нормативима и одређеним стандардима, ради утврђивања да ли даље коришћење прописаних средстава и опреме за рад, електричних инсталација, грејања и других инсталација представља ризик за сигурност или здравље запослених и да ли су примењене прописане мере заштите на раду.

У случају да рокови из става 1. овог члана нису утврђени упутством произвођача, техничким нормативима и одређеним стандардима, Факултет је дужан да средства и опрему за рад, електричне инсталације, грејање и друге инсталације прегледа и испитује у роковима утврђеним прописима о безбедности и здрављу на раду

3.2. Испитивање услова радне околине

Члан 10.

Факултет је дужан да врши испитивање у радним и помоћним просторијама у којима се при раду евентуално користе штетне или опасне материје, ради спречавања повређивања запослених, као и утврђивања да ли радна средина одговара условима за продуктиван рад и здравље запослених.

Испитивања у смислу става 1. овог члана обухватају:

- микроклиму (температура, брзина струјања ваздуха и релативна влажност ваздуха);
- хемијске штетности (гасови, паре, дим и прашина);
- физичке штетности (бука, вибрација и штетна зрачења);
- осветљеност;
- материје чија су својства опасна по живот и здравље запослених (биолошке штетности).

Члан 11.

Испитивања из члана 9. овог Правилника Факултет је дужан да врши на начин, по поступку и у роковима утврђеним прописима о безбедности и здрављу на раду.

3.3. Акт о процени ризика

Члан 12.

Факултет је дужан да донесе акт о процени ризика за свако радно место и да утврди начин и мере за смањење и отклањање ризика у облику којим се спречава повреда на раду, оштећење здравља или обољење запосленог.

Факултет је дужан да измени акт о процени ризика у случају појаве сваке нове опасности и промене нивоа ризика у процесу рада.

Члан 13.

Процена ризика заснива се на систематском евидентирању и процењивању могућих врста опасности и штетности на радном месту и у радној околини, на анализирању организације рада и радног процеса, средстава рада, сировине и материјала у радном процесу, средстава и опреме за личну заштиту и других елемената које могу да изазову ризик од повреда на раду, оштећење здравља или обољење запосленог.

Процена ризика, према прописима о начину и поступку процене ризика на радном месту и у радној околини, између осталог обухвата:

- опис технолошког и радног процеса;
- опис средстава за рад;
- опис средстава и опреме за личну заштиту;
- снимање организације рада;
- препознавање и утврђивање опасности и штетности на радном месту и у радној околини;
- процену ризика у односу на опасности и штетности;
- утврђивање начина и мера за отклањање, смањење или спречавање ризика.

Члан 14.

Одлуком о покретању поступка процене ризика, Факултет одређује стручна лица из реда запослених за спровођење поступка процене ризика.

За вршење процене ризика Факултет може да закључи уговор о ангажовању правног лица, односно предузетника са лиценцом у области безбедности и здравља на раду.

3.4. Оспособљавање запослених

Члан 15.

Факултет је дужан да изврши оспособљавање запосленог за безбедан и здрав рад код заснивања радног односа, односно премештаја на друге послове, приликом увођења нове технологије или нових средстава за рад, као и код промене процеса рада који може проузроковати промену мера за безбедан и здрав рад.

Факултет је дужан да запосленог у току оспособљавања за безбедан и здрав рад упозна са свим врстама ризика на пословима на које га одређује и о конкретним мерама за безбедност и здравље на раду у складу са актом о процени ризика.

Оспособљавање из става 1. овог члана Факултет обезбеђује у току радног времена, а трошкови оспособљавања не могу бити на терет запосленог.

Оспособљавање за безбедан и здрав рад запосленог мора да буде прилагођено специфичностима његовог радног места.

Ако Факултет одреди запосленом да истовремено обавља послове на два или више радних места, дужан је да запосленог оспособи за безбедан и здрав рад на сваком од радних места.

Члан 16.

Оспособљавање запослених за безбедан и здрав рад Факултет обавља теоријски и практично.

Провера теоријске и практичне оспособљености запосленог за безбедан и здрав рад обавља се на радном месту.

Периодичне провере оспособљености за безбедан и здрав рад запосленог који ради на радном месту са повећаним ризиком врше се на начин и по поступку утврђеним актом о процени ризика.

Члан 17.

Када на Факултету на основу уговора, споразума или по било ком другом основу, обављају рад запослени другог послодавца, дужан је да те запослене оспособи за безбедан и здрав рад, у складу са Законом и овим Правилником.

Члан 18.

Када технолошки процес рада захтева додатно оспособљавање запосленог за безбедан и здрав рад, Факултет је дужан да упозна запосленог о обављању процеса рада на безбедан начин, путем обавештавања, упутстава или инструкција у писаној форми.

У изузетним случајевима, када запосленом прети непосредна опасност по живот или здравље, због хитности, обавештења, упутства или инструкције могу се дати у усменој форми.

Факултет је дужан да обезбеди да запослена жена за време трудноће, запослени млађи од 18 година живота и запослени са смањеном радном способношћу, и поред оспособљавања за безбедан и здрав рад, буду у писаној форми обавештени о резултатима процене ризика на радном месту и о мерама којима се ризици отклањају у циљу повећања безбедности и здравља на раду.

Члан 19.

Факултет је дужан да свако лице, које се по било ком основу налази у радној околини, упозори на опасна места или на штетности по здравље које се јављају у технолошком процесу, односно на мере безбедности које мора да примени, и да га усмери на безбедне зоне за кретање.

Факултет је дужан да видно обележи и истакне ознаке за безбедност и/или здравље ради обавештавања и информисања запослених о ризицима у технолошком процесу,

правцима кретања и дозвољеним местима задржавања као и о мерама за спречавање или отклањање ризика.

Факултет је дужан да обезбеди да приступ радном месту у радној околини, на коме прети непосредна опасност од повређивања или здравствених оштећења (тровања, гушења и сл.), имају само лица која су оспособљена за безбедан и здрав рад, која су добила посебна упутства за рад на таквом месту и која су снабдевена одговарајућим средствима и опремом за личну заштиту на раду.

4. ОБАВЕЗЕ И ОДГОВОРНОСТ ФАКУЛТЕТА

Члан 20.

Факултет је дужан да обезбеди запосленом рад на радном месту и у радној околини у којима су спроведене мере безбедности и здравља на раду.

Факултет је дужан да организује рад тако да обезбеди заштиту живота и здравља запослених у циљу спречавања повреда на раду, професионалних обољења и обољења у вези са радом, имајући у виду посебну заштиту омладине, инвалида, заштиту запослених са здравственим сметњама и заштиту материнства.

Члан 21.

Факултет је дужан да:

- 1) актом у писаној форми одреди лице за безбедност и здравље на раду;
- 2) запосленом одреди обављање послова на којима су спроведене мере безбедности и здравља на раду;
- 3) обавештава запослене и њиховог представника о увођењу нових технологија и средстава за рад, као и о опасностима од повреда и оштећења здравља који настају њиховим увођењем, односно да у таквим случајевима донесе одговарајућа упутства за безбедан рад;
- 4) оспособљава запослене за безбедан и здрав рад;
- 5) обезбеди запосленима коришћење средстава и опреме за личну заштиту на раду;
- 6) обезбеди одржавање средстава за рад и средстава и опреме за личну заштиту на раду у исправном стању;
- 7) ангажује правно лице са лиценцом ради спровођења превентивних и периодичних прегледа и испитивања опреме за рад, као и превентивних и периодичних испитивања услова радне околине;
- 8) обезбеди на основу акта о процени ризика и оцене службе медицине рада прописане лекарске прегледе запослених у складу са законом;
- 9) обезбеди пружање прве помоћи, као и да оспособи одговарајући број запослених за пружање прве помоћи, спасавање и евакуацију у случају опасности;

10) заустави сваку врсту рада који представља непосредну опасност за живот или здравље запослених.

Поступак и рокове превентивних и периодичних прегледа и испитивања опреме за рад као и превентивних и периодичних испитивања услова радне околине, односно хемијских, биолошких и физичких штетности (осим јонизујућих зрачења), микроклиме и осветљености прописује министар надлежан за рад. Правно лице из става 1. тачка 7) овог члана дужно је да изда стручни налаз по извршеном прегледу и испитивању опреме за рад или испитивању радне околине.

Члан 22.

Факултет је дужан да приликом организовања рада и радног процеса обезбеди превентивне мере ради заштите живота и здравља запослених и да заустави сваку врсту рада која представља непосредну опасност за живот и здравље запосленог, у складу са Законом.

У случају настанка повреде на раду због неуобичајених и непредвидивих околности које су изван контроле Факултета или због изузетних догађаја чије се последице нису могле избећи, Факултет не сноси одговорност у смислу прописа о безбедности и здрављу на раду.

Члан 23.

Факултет је дужан да актом о процени ризика, на основу оцене службе медицине рада, одреди посебне здравствене услове које морају испуњавати запослени за обављање одређених послова на радном месту у радној околини или за употребу поједине опреме за рад.

Факултет је дужан да служби медицине рада, коју ангажује, обезбеди услове за самостално обављање послова заштите здравља запослених.

Члан 24.

Факултет је дужан да запосленом изда на употребу средство и/или опрему за личну заштиту на раду, у складу са актом о процени ризика.

4.1. Посебне обавезе

Члан 25.

Факултет је дужан да, најмање осам дана пре почетка рада, надлежну инспекцију рада извести о:

- 1) почетку свога рада;
- 2) раду одвојене јединице;
- 3) свакој промени технолошког поступка, уколико се тим променама мењају услови рада.

Факултет, када изводи радове на изградњи или реконструкцији грађевинског објекта или врши промену технолошког процеса дуже од седам дана, дужан је да изради прописан елаборат о уређењу градилишта који уз извештај о почетку рада доставља надлежној инспекцији рада.

Факултет је дужан да на градилишту обезбеђује, одржава и спроводи мере за безбедност и здравље на раду у складу са елаборатом о уређењу градилишта. Садржај елабората о уређењу градилишта прописује министар надлежан за рад.

Испуњеност прописаних услова у области безбедности и здравља на раду, пре почетка обављања делатности Факултета, у складу са законом, утврђује министарство надлежно за рад, на захтев Факултета.

Члан 26.

Кад два или више послодаваца у обављању послова деле радни простор, дужни су да сарађују у примени прописаних мера за безбедност и здравље запослених.

Послодавци из става 1. овог члана дужни су да, узимајући у обзир природу послова које обављају, координирају активности у вези са применом мера за отклањање ризика од повређивања, односно оштећења здравља запослених, као и да обавештавају један другог и своје запослене и/или представнике запослених о тим ризицима и мерама за њихово отклањање.

Начин остваривања сарадње из ст. 1. и 2. овог члана послодавци утврђују писменим споразумом. Споразумом се одређује лице за координацију спровођења заједничких мера којима се обезбеђује безбедност и здравље свих запослених.

Члан 27.

Факултет је дужан да предузме мере за спречавање приступа у круг објекта или у подручје градилишта лицима и средствима саобраћаја која немају основа да се налазе у њима.

Члан 28.

Када Факултет за обављање својих послова ангажује запослене код другог послодавца дужан је да за те запослене обезбеди прописане мере за безбедност и здравље на раду у складу са Законом и овим Правилником.

Члан 29.

Факултет је дужан да при свакој промени технолошког процеса средства за рад прилагоди том технолошком процесу пре почетка рада.

Члан 30.

Факултет је дужан да запосленима да на употребу средства за рад, односно средства и опрему за личну заштиту на раду на којима су примењене прописане мере за безбедност и здравље на раду и да обезбеди контролу њихове употребе у складу са наменом.

Факултет може да запосленима да на коришћење опрему за рад и средство за личну заштиту на раду, само ако су усаглашени са прописаним техничким захтевима, ако је њихова усаглашеност оцењена према прописаном поступку, ако су означени у складу са прописима и ако их прате прописане исправе о усаглашености и друга прописана документација.

Факултет је дужан да обезбеди запосленима упутства за безбедан рад по прописима о безбедности и здрављу на раду за коришћење опреме за рад и средства и опреме за личну заштиту на раду.

Члан 31.

Факултет може запосленима дати на употребу опрему за рад, средство и опрему за личну заштиту на раду или опасне материје, само:

- 1) ако располаже прописаном документацијом на српском језику за њихову употребу и одржавање, односно паковање, транспорт, коришћење и складиштење, у којој је произвођач, односно испоручилац навео све безбедносно-техничке податке, важне за оцењивање и отклањање ризика на раду;
- 2) ако је обезбедио све мере за безбедност и здравље које су одређене том документацијом, у складу са прописима о безбедности и здрављу на раду, техничким прописима и стандардима.

Изузетно, када Факултет није у могућности да обезбеди документацију из става 1. тачка 1) овог члана, дужан је да ту документацију прибави од правног лица регистрованога за послове контроле квалитета производа.

Факултет је дужан, када је то потребно, да обезбеди превод документације из става 1. и 2. овог члана на језик који запослени разуме.

Члан 32.

Када због увођења нове технологије нису прописане мере безбедности и здравља на раду, Факултет, до доношења одговарајућих прописа, примењује опште признате мере којима се осигурава безбедност и здравље запослених.

Опште признатом мером, у смислу става 1. овог члана, сматра се мера којом се може отклонити опасност при раду или смањити штетност по здравље запосленог, у мери у којој је то разумно изводљиво.

Члан 33.

Ако актом о процени ризика утврди недостатке у области безбедности и здравља на раду за чије су отклањање потребна већа инвестициона улагања, а живот и здравље запосленог нису теже угрожени. Факултет је дужан да сачини посебан програм о поступном отклањању недостатака и утврди рокове за реализацију програма.

5. ПРАВА И ОБАВЕЗЕ ЗАПОСЛЕНИХ

Члан 34.

Запослени има право и обавезу да се пре почетка рада упозна са мерама безбедности и здравља на раду на пословима или на радном месту на које је одређен, као и да се оспособљава за њихово спровођење.

Запослени има право:

- 1) да послодавцу даје предлоге, примедбе и обавештења о питањима безбедности и здравља на раду;
- 2) да контролише своје здравље према ризицима радног места, у складу са прописима о здравственој заштити.

Запослени који ради на радном месту са повећаним ризиком, има право и обавезу да обави лекарски преглед на који га упућује Факултет.

Запослени је дужан да ради на радном месту са повећаним ризиком, на основу извештаја службе медицине рада, којим се утврђује да је здравствено способан за рад на том радном месту.

Члан 35.

Запослени има право да одбије да ради:

- 1) ако му прети непосредна опасност по живот и здравље због тога што нису спроведене прописане мере за безбедност и здравље на радном месту на које је одређен, све док се те мере не обезбеде;
- 2) ако му послодавац није обезбедио прописани лекарски преглед или ако се на лекарском прегледу утврди да не испуњава прописане здравствене услове, у смислу члана 43. Закона, за рад на радном месту са повећаним ризиком;
- 3) ако у току оспособљавања за безбедан и здрав рад није упознат са свим врстама ризика и мерама за њихово отклањање, у смислу члана 27. став 2. Закона, на пословима или на радном месту на које га је послодавац одредио;
- 4) дуже од пуног радног времена, односно ноћу ако би, према оцени службе медицине рада, такав рад могао да погорша његово здравствено стање;
- 5) на средству за рад на којем нису примењене прописане мере за безбедност и здравље на раду.

У случајевима из става 1. овог члана, запослени може да се писаним захтевом обрати Факултету ради предузимања мера које, по мишљењу запосленог, нису спроведене.

Ако Факултет не поступи по захтеву из става 2. овог члана у року од осам дана од пријема захтева, запослени има право да поднесе захтев за заштиту права инспекцији рада.

Када запослени одбије да ради у случајевима из става 1. овог члана, а послодавац сматра да захтев запосленог није оправдан, послодавац је дужан да одмах обавести инспекцију рада.

Члан 36.

Када му прети непосредна опасност по живот или здравље, запослени има право да предузме одговарајуће мере, у складу са својим знањем и техничким средствима која му стоје на располагању и да напусти радно место, радни процес, односно радну околину.

У случају из става 1. овог члана запослени није одговоран за штету коју проузрокује послодавцу.

Члан 37.

Запослени је дужан да примењује прописане мере за безбедан и здрав рад, да наменски користи средства за рад и опасне материје, да користи прописана средства и опрему за личну заштиту на раду и да са њима пажљиво рукује, да не би угрозио своју безбедност и здравље као и безбедност и здравље других лица.

Запослени је дужан да пре почетка рада прегледа своје радно место укључујући и средства за рад која користи, као и средства и опрему за личну заштиту на раду, и да у случају уочених недостатака извести лице задужено за обављање послова безбедности и здравља на раду и декана Факултета.

Пре напуштања радног места запослени је дужан да радно место и средства за рад остави у стању да не угрожавају друге запослене.

Члан 38.

Запослени је дужан да, у складу са својим сазнањима, одмах обавести Факултет о неправилностима, штетностима, опасностима или другој појави која би на радном месту могла да угрози његову безбедност и здравље или безбедност и здравље других запослених.

Ако Факултет после добијеног обавештења из става 1. овог члана не отклони неправилности, штетности, опасности или друге појаве у року од осам дана или ако запослени сматра да за отклањање утврђених појава нису спроведене одговарајуће мере за безбедност и здравље, запослени се може обратити надлежној инспекцији рада, о чему обавештава лице за безбедност и здравље на раду.

Запослени је дужан да сарађује са Факултетом и лицем за безбедност и здравље на раду, како би се спровеле прописане мере за безбедност и здравље на пословима на којима ради.

Члан 39.

Обавезе Факултета утврђене овим Правилником у складу са Законом, истовремено представљају права запослених у вези са спровођењем мера безбедности и здравља на раду.

6. ОРГАНИЗОВАЊЕ ПОСЛОВА БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉА НА РАДУ

Члан 40.

Послове безбедности и здравља на раду обавља запослени, кога одреди декан Факултета.

Послови из става 1. овог члана и посебни услови за рад на тим пословима утврђују се Правилником о систематизацији радних места.

Послове безбедности и здравља на раду може да обавља лице које има положен стручни испит у складу са Законом.

За обављање послова безбедности и здравља на раду Факултет може да одреди једног или више од својих запослених или да ангажује правно лице, односно предузетника који имају лиценцу (у даљем тексту: лице за безбедност и здравље на раду).

Факултет одлучује о начину организовања послова за безбедност и здравља на раду у зависности од:

- 1) технолошког процеса;
- 2) организације, природе и обима процеса рада;
- 3) броја запослених који учествују у процесу рада;
- 4) броја радних смена;
- 5) процењених ризика;
- 6) броја локацијски одвојених јединица;
- 7) врсте делатности.

Члан 41.

Факултет је дужан да омогући лицу за безбедност и здравље на раду независно и самостално обављање послова у складу са овим законом и приступ свим потребним подацима у области безбедности и здравља на раду.

Лице за безбедност и здравље на раду не може да трпи штетне последице ако свој посао обавља у складу са Законом и општим актима Факултета.

Факултет је дужан да обезбеди усавршавање знања у области безбедности и здравља на раду запосленом кога одреди за обављање тих послова.

Члан 42.

Лице за безбедност и здравље на раду обавља послове у складу са прописима из области безбедности и здравља на раду, а нарочито:

- 1) учествује у припреми акта о процени ризика;
- 2) врши контролу и даје савете органима Факултета у планирању, избору, коришћењу и одржавању средстава за рад, опасних материја и средстава и опреме за личну заштиту на раду;
- 3) учествује у опремању и уређивању радног места у циљу обезбеђивања безбедних и здравих услова рада;
- 4) организује превентивна и периодична испитивања услова радне околине;
- 5) организује превентивне и периодичне прегледе и испитивања опреме за рад;
- 6) предлаже мере за побољшање услова рада, нарочито на радном месту са повећаним ризиком;
- 7) свакодневно прати и контролише примену мера за безбедност и здравље запослених на раду;
- 8) прати стање у вези са повредама на раду и професионалним обољењима, као и болестима у вези са радом, учествује у утврђивању њихових узрока и припрема извештаје са предлозима мера за њихово отклањање;
- 9) припрема и спроводи оспособљавање запослених за безбедан и здрав рад;
- 10) припрема упутства за безбедан рад и контролише њихову примену;
- 11) забрањује рад на радном месту или употребу средства за рад, у случају када утврди непосредну опасност по живот или здравље запосленог;
- 12) сарађује и координира рад са службом медицине рада по свим питањима у области безбедности и здравља на раду;
- 13) води евиденције у области безбедности и здравља на раду на Факултету.

Лице за безбедност и здравље на раду дужно је да у писаној форми извести декана Факултета и представника запослених о забрани рада из става 1. тачка 11) овог члана.

Ако декан Факултета, и поред забране рада у смислу става 1. тачка 11) овог члана наложи запосленом да настави рад, лице за безбедност и здравље на раду дужно је да о томе одмах извести надлежну инспекцију рада.

Члан 43.

За обављање послова заштите здравља запослених на раду послодавац ангажује службу медицине рада.

Служба медицине рада из става 1. овог члана дужна је да обавља послове у складу са овим законом, а нарочито:

- 1) учествује у идентификацији и процени ризика на радном месту и радној околини приликом састављања акта о процени ризика;
- 2) упознаје запослене са ризицима по здравље који су повезани са њиховим радом и обавља послове оспособљавања запослених за пружање прве помоћи;
- 3) утврђује и испитује узроке настанка професионалних обољења и болести у вези са радом;
- 4) оцењује и утврђује посебне здравствене способности које морају да испуњавају запослени за обављање одређених послова на радном месту са повећаним ризиком или за употребу, односно руковање одређеном опремом за рад;
- 5) врши претходне и периодичне лекарске прегледе запослених на радним местима са повећаним ризиком и издаје извештаје о лекарским прегледима у складу са прописима о безбедности и здрављу на раду;
- 6) учествује у организовању прве помоћи, спасавању и евакуацији у случају повређивања запослених или хаварија;
- 7) даје савете послодавцу при избору другог одговарајућег посла према здравственој способности запосленог;
- 8) саветује надлежне органе Факултета у избору и тестирању нових средстава за рад, опасних материја и средстава и опреме за личну заштиту на раду, са здравственог аспекта;
- 9) учествује у анализи повреда на раду, професионалних обољења и болести у вези са радом;
- 10) непосредно сарађује са лицем за безбедност и здравље на раду.

Претходне и периодичне лекарске прегледе запослених у смислу става 2. тачка 5) овог члана може да врши служба медицине рада која има прописану опрему, просторије и стручни кадар.

Члан 44.

Лични подаци прикупљени у вези са лекарским прегледима запосленог поверљиве су природе и под надзором су службе медицине рада, која врши те прегледе.

Подаци о повредама на раду, професионалним обољењима и болестима у вези са радом достављају се организацијама здравственог и пензијског и инвадидског осигурања у складу са законом.

Подаци из става 2. овог члана могу се достављати другим лицима, само уз писмену сагласност запосленог.

Извештај о лкарском прегледу запосленог доставља се Факултету на начин којим се не нарушава принцип поверљивости личних података.

Није дозвољено коришћење података прикупљених по основу лекарских прегледа запослених у сврху дискриминације запослених.

Члан 45.

Факултет је дужан да запосленом на радном месту са повећаним ризиком пре почетка рада обезбеди претходни лекарски преглед, као и периодични лекарски преглед у току рада.

Претходни и периодични лекарски прегледи запослених на радним местима са повећаним ризиком врше се на начин, по поступку и у роковима утврђеним прописима о безбедности и здрављу на раду које споразумно прописују министар надлежан за рад и министар надлежан за здравље.

Ако се у поступку периодичног лекарског прегледа утврди да запослени не испуњава посебне здравствене услове за обављање послова на радном месту са повећаним ризиком, послодавац је дужан да га премести на друго радно место које одговара његовим здравственим способностима.

Неиспуњавање посебних здравствених услова за рад на радном месту са повећаним ризиком не може бити разлог за отказ уговора о раду.

7. ПРЕДСТАВНИК ЗАПОСЛЕНИХ ЗА БЕЗБЕДНОСТ И ЗДРАВЉЕ НА РАДУ

Члан 46.

Запослени код послодавца имају право да изаберу једног или више представника за безбедност и здравље на раду (у даљем тексту: представник запослених).

Најмање три представника запослених образују Одбор за безбедност и здравље на раду (у даљем тексту: Одбор).

Факултет је дужан је да у Одбор именује најмање једног свог представника, тако да број представника запослених буде већи за најмање један од броја представника послодавца.

Поступак избора и начин рада представника запослених и Одбора, број представника запослених код послодавца, као и њихов однос са синдикатом уређују се Правилником о раду Факултета.

Члан 47.

Факултет је дужан да представнику запослених, односно Одбору омогући:

- 1) увид у све акте који се односе на безбедност и здравље на раду;
- 2) да учествују у разматрању свих питања која се односе на спровођење безбедности и здравља на раду.

Факултет је дужан да представника запослених, односно Одбор информише о свим подацима који се односе на безбедност и здравље на раду.

Члан 48.

Представник запослених, односно Одбор имају право:

- 1) да Факултету дају предлоге о свим питањима која се односе иа безбедност и здравље на раду;
- 2) да захтевају од Факултета да предузме одговарајуће мере за отклањање или смањење ризика који угрожава безбедност и здравље запослених;
- 3) да захтевају вршење надзора од стране инспекције рада, ако сматрају да Факултет није спровео одговарајуће мере за безбедност и здравље на раду.

Представник запослених, односно члан Одбора имају право да присуствују инспекцијском надзору.

Члан 49.

Факултет је дужан да представника запослених, односно Одбор упозна:

- 1) са налазима и предлозима или предузетим мерама инспекције рада;
- 2) са извештајима о повредама на раду, професионалним обољењима и обољењима у вези са радом и о предузетим мерама за безбедност и здравље на раду;
- 3) о предузетим мерама за спречавање непосредне опасности по живот и здравље.

Члан 50.

Факултет и представник запослених, односно Одбор и синдикат, дужни су да међусобно сарађују о питањима безбедности и здравља на раду.

Одбор има право да учествује у разматрању свих питања која се односе на безбедност и здравље на раду, као и друга права, у складу са Законом.

Одбор је дужан да запосленима и синдикату до краја марта текуће године достави извештај о стању и предузетим мерама у области безбедности и здравља на раду за претходну годину.

8. ЕВИДЕНЦИЈА, САРАДЊА И ИЗВЕШТАВАЊЕ

Члан 51.

Факултет води и чува евиденције о:

- 1) радним местима са повећаним ризиком;
- 2) запосленима распоређеним на радна места са повећаним ризиком и лекарским прегледима запослених распоређених на та радна места;
- 3) повредама на раду, професионалним обољењима и болестима у вези са радом;
- 4) запосленима оспособљеним за безбедан и здрав рад;
- 5) опасним материјама које користи у току рада;

- 6) извршеним испитивањима радне околине;
- 7) извршеним прегледима и испитивањима опреме за рад и средстава и опреме за личну заштиту на раду;
- 8) пријавама из члана 50. Закона;
- 9) издатим средствима и опреми за личну заштиту на раду;
- 10) извршеним лекарским прегледима запослених у складу са прописима о безбедности и здрављу на раду.

Евиденцију води лице задужено за обављање послова безбедности и здравља на раду на начин и у форми коју прописује министар надлежан за рад.

Факултет у евиденције из става 1. тачка 2), 3), 4), 9) и 10) уноси име и презиме запосленог и назив радног места.

Акти у поступку обезбеђивања претходног и периодичног лекарског прегледа запосленог на радном месту са повећаним ризиком садрже податке о личности: име и презиме лица, јединствени матични број грађана, односно датум рођења, место рођења и општина, занимање, степен стручне спреме, назив радног места и податке и здравственом стању.

Извештај о повреди на раду и професионалном обољењу садрже податке о личности: име и презиме лица, пол, јединствени матични број грађана, односно датум рођења, пребивалиште, односно боравиште, степен стручне спреме, податке о радном месту и повреди на раду, односно врсти професионалног обољења и о здравственом стању.

Подаци о личности достављају се организацијама надлежним за здравствено, пензијско и социјално осигурање и Управи за безбедност и здравље на раду.

Члан 52.

Факултет је дужан да одмах, а најкасније у року од 24 часа од настанка, усмено и у писаној форми пријави надлежној инспекцији рада и надлежном органу за унутрашње послове сваку смртну, колективну или тешку повреду на раду, повреду на раду због које запослени није способан за рад више од три узастопна радна дана, као и опасну појаву која би могла да угрози безбедност и здравље запослених.

Факултет је дужан да, најкасније у року од три узастопна радна дана од дана сазнања, пријави надлежној инспекцији рада професионално обољење, односно обољење у вези са радом запосленог.

Члан 53.

Извештај о повреди на раду, професионалном обољењу и обољењу у вези са радом који се догоде на радном месту, Факултет доставља запосленом који је претрпео повреду, односно обољење и организацијама надлежним за здравствено и пензијско и инвалидско осигурање.

Садржај и начин издавања обрасца извештаја из става 1. овог члана прописује министар надлежан за рад.

Факултет је дужан да на захтев инспектора рада или представника запослених достави извештај о стању безбедности и здравља на раду запослених, као и о спроведеним мерама.

Члан 54.

Факултет је у обавези да сарађује са другим послодавцима, синдикатима, осигуравајућим друштвима, организацијама надлежним за здравствено и пензијско и инвалидско осигурање и учествује у доношењу заједничких ставова о питањима унапређивања безбедности и здравља на раду, као и да се стара о развоју и унапређивању опште културе безбедности и здравља на раду, у складу са Законом.

Члан 55.

Факултет је дужан да запослене осигура од повреда на раду, професионалних обољења и обољења у вези са радом, ради обезбеђивања накнаде штете.

Уколико се осигурање врши преко Универзитета у Нишу, Факултет је дужан да благовремено, на захтев Универзитета достави ажурне податке о свим запосленима.

Финансијска средства за осигурање из става 1. овог члана падају на терет Факултета, односно Универзитета ако осигурање иде преко Универзитета, а одређују се у зависности од нивоа ризика од повређивања, професионалног обољења или обољења у вези са радом на радном месту и радној околини.

Услови и поступци осигурања од повреда на раду, професионалних обољења и обољења у вези са радом запослених уређују се Законом.

9. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 56.

Овај Правилник ступају на снагу осмог дана од дана доношења.

НАСТАВНО-НАУЧНО ВЕЋЕ ПРИРОДНО-МАТЕМАТИЧКОГ ФАКУЛТЕТА У НИШУ

Број _____

Дана _____

Председник НН већа
Д Е К А Н

Проф. др Иван Манчев

Примљено: 15.12.2016.			
Орг. јед.	Број	Прилог	Вредност
01	4835		

ПРИРОДНО-МАТЕМАТИЧКИ ФАКУЛТЕТ У НИШУ
НАСТАВНО-НАУЧНОМ ВЕЋУ

Веће Департмана за математику је на седници одржаној 14.12.2016. донело предлог одлуке о одређивању рецензетске комисије за приспели рукопис под називом **Аналитичка геометрија**, чији су аутори **Светислав Минчић, Љубица Велимировић, Милан Златановић, Марија Најдановић**. Предложена комисија је у саставу:

1. др Мића Станковић, ред. проф. ПМФ-а у Нишу,
2. др Владимир Павловић, ванр. проф. ПМФ-а у Нишу.

Одлуку упутити наставно-научном већу на даљи поступак.

Управник Департмана за математику

Проф. др Мића Станковић

Примљено: 15.12.2016.			
ОРГ. ЈЕД.	Б р о ј	Прилог	Вредност
01	4861		

Природно-математички факултет у Нишу
Наставно научно већу

Поштовани,

На седници Већа департмана за физику одржаној 13.12.2016. год. донета је одлука да се за приспели рукопис под називом „Zbirka-zadataka iz programskog jezika C“ аутора др Дејана С. Алексића предложи следећи рецензенти:

1. др Драган Јанковић, редовни професор Електронског факултета у Нишу
2. др Бранимир Тодоровић, ванредни професор ПМФ-а у Нишу

15.12.2016.

Управник Департмана за физику

Проф. др Љубиша Нешић